

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

provinciebus Westerbrink 1, Assen
postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.drenthe.nl
(0592) 36 55 55

ETM
provincie Drenthe

Aan:
de minister van Economische Zaken
de heer H.G.J. Kamp
Postbus 20401
2500 EK 's GRAVENHAGE

Assen, 26 mei 2016
Ons kenmerk 21/MBE/3.1/2016002571
Behandeld door [redacted]
Onderwerp: Advies winningsplan Groningenveld

Geachte heer Kamp,

U hebt ons op 19 april 2016 verzocht advies te geven over het winningsplan 2016 voor het Groningenveld, ten behoeve van het door u op te stellen ontwerpinstemmingsbesluit voor dit plan. Deze advisering is vooruitlopend op de voorgestelde wijziging van de Mijnbouwwet, waarin decentrale overheden adviesrecht over winningsplannen wordt verleend. Wij hebben met genoeg kennis genomen van de voorgestelde wetwijziging en voldoen graag aan uw verzoek. Bijgaand treft u ons advies aan.

Wij begrijpen dat de uitspraak van de Raad van State u noopt tot het ter inzage leggen van uw ontwerpbesluit in de periode juli tot half augustus. Wij merken hierbij op dat dit valt in de zomervakantieperiode. Het geeft een aanzienlijke bekorting van de feitelijk beschikbare termijn voor het indienen van een zienswijze voor zowel inwoners als decentrale overheden. Dit kan twijfels doen rijzen over de zorgvuldigheid van de gevolgde procedure, gezien het grote maatschappelijke belang van het plan.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Bijlage(n):

*
0
0
0
1
5
1
3
7
4
*

Bijlage: advies over het winningsplan Groningengasveld 2016

1. Productieniveau

Advies

Wij adviseren de minister:

- tot een lager productieplafond te besluiten
- niet in te stemmen met de mogelijkheid de productie op termijn te verhogen

Toelichting

Gezien de enorme impact van de gaswinning in Groningen op het maatschappelijk welbevinden in de regio achten wij het onacceptabel het huidige productieniveau te handhaven, laat staan op termijn te verhogen.

De seismiciteit in het gebied leidt tot zowel grote materiele als immateriële schade; de seismiciteit is direct verbonden met de omvang van de winning.

De Raad van State¹ spreekt van de onbestreden positieve effecten op de seismiciteit van een zo laag mogelijke jaarlijkse winning. Ook acht de Raad van State de gaswinning, gelet op de grondrechtelijke beschermde belangen van de bewoners van het aardbevingsgebied, alleen aanvaardbaar voor zover die winning strikt noodzakelijk is in het kader van de leveringszekerheid. Dit is ook in lijn met de rapportage van het SodM over het seismisch risico van het Groningenveld². Het SodM adviseert de gasproductie terug te brengen tot een niveau waarbij het seismisch risico geminimaliseerd en zoveel mogelijk gestabiliseerd wordt, maar waarbij zodanig gelijkmatig wordt geproduceerd, dat snelle wekelijkse/maandelijkse productiefuctuaties vermeden worden.

2. Optimalisatie van de productieverdeling

Advies

Wij adviseren de minister:

- om in het goedkeuringsbesluit voorschriften op te nemen met betrekking tot (de potentiële gevolgen van) een wijziging in de productieverdeling.

Dergelijke voorschriften dienen ten minste de volgende elementen te omvatten: het tijdig informeren over en betrekken van bestuurders bij de vormgeving van deze verdeling, het modelleren van mogelijke effecten in Drenthe, nulmetingen en een eventuele aanpassing van het monitoringsinstrumentarium dan wel het monitoringsplan.

Toelichting

Op verzoek van het rijk heeft de NAM onderzocht of er een andere productieverdeling over het Groningenveld mogelijk is, die logischer/efficiënter is dan de huidige en waardoor mogelijk ook de seismische dreiging vermindert. Uit het winningsplan blijkt dat een andere verdeling mogelijk is. Hierbij zou een 'zuidelijke cluster' ('South area' volgens de nieuwe definitie) bijna de helft van de voorziene productie gaan leveren. Uit de modellering blijkt dat hiermee de bevingsdichtheid meer wordt uitgesmeerd naar het zuiden, d.w.z. richting Noord-Drenthe. Volgens het 'Meet- en Regelprotocol Aardbevingen' monitort NAM de bevingsdichtheid. De aardbevingsdichtheidskaart, (weergave van het aantal aardbevingen per km²) wordt maandelijks geactualiseerd op basis van gemeten waardes.

¹ Raad van State, Uitspraak 201501544/1/A4, 18 november 2015, rechtsoverweging 31.14

² Staatstoezicht op de Mijnen, Seismisch risico Groningenveld Beoordeling rapportages en advies december 2015

In geval van een wijziging van de productieverdeling zoals beschreven in het gaswinningsplan zal naar verwachting het aantal bevingen dat in Drenthe schade zou kunnen veroorzaken toenemen in vergelijking met de huidige situatie. Het verdient de voorkeur dat Drenthe van deze mogelijkheid op voorhand op de hoogte gesteld wordt en dit niet achteraf uit de statistieken van de NAM moet vernemen.

Aanpassing van het monitoringssysteem zal in geval van een productieverdelingswijziging ook de afhandeling van eventuele schade voor burgers verbeteren. Bestuurders zullen zich, als naar hun mening eventuele effecten niet acceptabel zijn, tegen een gewijzigde productieverdeling te weer stellen.

2. Bodemdaling

Advies

Wij adviseren de minister in het kader van de bodemdaling die het directe gevolg is van de gaswinning uit het Groningenveld, er voor te zorgen dat:

- er een duidelijk onderscheid is tussen de bodemdalingscomponent als gevolg van gaswinning en de component die het gevolg is van autonome ontwikkelingen zoals b.v. veenoxidatie;
- NAM duidelijk inzicht geeft in deze verschillende componenten en de manier waarop deze bepaald zijn;
- potentiële kosten voor waterhuishoudkundige maatregelen in Noord-Drenthe ook officieel bij de Commissie Bodemdaling Groningen onder te brengen b.v. middels een 'side letter' dan wel in de vorm van een aanvullende opdracht.

Toelichting

NAM heeft indertijd met de provincie Groningen een overeenkomst gesloten om schade of kostenposten voortvloeiend uit de bodemdaling ten gevolge van de gaswinning uit het Groningenveld te regelen. De Commissie Bodemdaling heeft tot taak te beoordelen welke maatregelen getroffen moeten worden om schade ten gevolge van bodemdaling te voorkomen dan wel te herstellen en vast te stellen wat de kosten daarvoor zijn. Het gaat vrijwel uitsluitend om maatregelen inzake de waterhuishouding. De regeling betreft strikt genomen uitsluitend Gronings grondgebied. Voor Drenthe bestaat een dergelijke regeling niet, hoewel de gaswinning uit het Groningenveld ook in delen van Noord-Drenthe een aanzienlijke bodemdaling met zich mee brengt. De huidige prognose in het gaswinningsplan geeft ca. 18-20 cm in 2065 weer. Voor provinciegrensoverschrijdende watersystemen in Zuid-Groningen, zoals het Zuidlaardermeer en de Drentsche Aa worden de benodigde maatregelen ook in het Drentse deel van het systeem uitgevoerd en via de Groningse overeenkomst vergoed.

Het is echter denkbaar dat de komende jaren nog bodemdaling in N. Drenthe optreedt met daaruit voortvloeiende kosten die niet op deze manier afgedekt kunnen worden. Ook is het denkbaar dat door een verslechterde financiële positie de NAM toekomstige besluiten van de Commissie strikter beoordeelt, waardoor een aantal te nemen maatregelen moeilijker te financieren blijkt.

3. Schaderegeling

Advies

In het kader van de schade aan gebouwen als gevolg van bevingen in het Groningengasveld, adviseren wij de minister NAM op te dragen:

- er voor te zorgen dat op het moment van uw goedkeuringsbesluit een systeem is opgesteld dat een goede en adequate afhandeling van schadeclaims in Drenthe borgt;
- in dat kader meer monitoring te verrichten in Noord-Drenthe.

Toelichting

In de huidige situatie melden inwoners van de provincie Groningen hun schade bij het Centrum voor Veilig Wonen (CVW). Inwoners uit Drenthe met schade ten gevolge van een beving in het Groningengasveld dienen zich rechtstreeks tot de NAM te wenden. Deze tweedeling heeft een logische achtergrond, gezien het feit dat in Drenthe zowel kwalitatief als kwantitatief veel minder schade optreedt, terwijl in Groningen de schade(omvang) een urgentere aanpak vereist. Daarom wil men ook vermijden dat lokale Drentse bevingen uit een van de kleine velden bij het CVW gemeld worden. *Dit neemt echter niet weg dat ook inwoners van Drenthe hun claims (vlot) behandeld willen zien.* De huidige aanpak laat (blijkens de betrokken gemeenten) echter het nodige te wensen over. Voldoende monitoring voorkomt de discussie schade versus oorzaak en bevordert een vlotte(re) afhandeling van claims.

4. Lusten en lastenverdeling Advies

Gezien het feit dat (stilzwijgend) aangenomen wordt dat gaswinning veelal gepaard kan gaan met schade aan eigendommen van burgers en dat dit gezien wordt als 'hinder' voor enkelen voor het groter goed van de B.V. Nederland adviseren wij de minister:

- er voor te zorgen dat er op het moment van het goedkeuringsbesluit een voorstel ligt voor een goede 'lusten en lastenverdeling' in het kader van mijnbouwactiviteiten;
- baten te laten terugvloeien naar de regio N. Nederland die een zo grote bijdrage heeft geleverd aan de welvaart in Nederland.

Toelichting

De Nederlandse gaswinning zal nog jarenlang plaatsvinden en burgers zullen hier last van blijven ondervinden. Veiligheidsrisico's zullen er op termijn niet meer zijn. De ondervonden schade wordt vergoed, maar dit brengt in het gunstigste geval alleen maar 'hinder' met zich mee; in het ongunstigste geval resulteert het in psychische belasting voor burgers. Het gaswinningsplan voorziet in 2035 nog tientallen bevingen per jaar; het is te verwachten dat ook nog jaren na de beëindiging van de gaswinning bevingen blijven optreden, dus tot ver in deze eeuw. 'Lusten en lastenverdeling' in dit kader is één ding en geldt feitelijk voor alle mijnbouwactiviteiten, die altijd wel een vorm van regionale of lokale belasting met zich meebrengen.

Daarnaast speelt het feit dat Noord-Nederland een enorme bijdrage geleverd heeft aan de welvaart in ons land. Nu het fossiele tijdperk in enkele tientallen jaren ten einde loopt is het niet meer dan terecht dat een deel van die bijdrage terugvloeit naar de regio. Hiermee kan zij zich robuust maken voor de transitie naar duurzaamheid en leefbaar blijven.

Mijnbouwactiviteiten en gebruik van de ondergrond zullen in de toekomst een grote rol gaan spelen in het kader van onze duurzame energievoorziening. Nu al staan burgers afwijzend tegenover activiteiten in de ondergrond, vanuit wantrouwen en omdat zij niet inzien waarom zij alleen de lasten ervan te verduren krijgen. Willen we in de toekomst die ondergrond kunnen blijven gebruiken, is een eerlijk 'lusten en lastenverdelingsmodel' ons inziens onontbeerlijk.